

Socialdepartementet

Remiss. Höjda åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem (Ds 2019:2)

Socialdepartementet har givit Region Gotland tillfälle att svara på remissen om höjda åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem

Det kan konstateras att på Gotland likväl som i övriga Sverige så minskar andelen invånare i arbetsför ålder medan det blir allt fler barn och äldre. Detta kommer för Region Gotlands del innebära att det blir svårare att rekrytera medarbetare till välfärden.

Att förlänga arbetslivet är nödvändigt för att klara kompetensförsörjningen och de ökande behoven av välfärdstjänster. Ett sätt är att höja åldern för pension men även att åldern vid inträdet på arbetsmarknaden sänks. Det krävs också ökade möjligheter att byta yrke inom eller utanför den offentliga sektorn.

Regionens svar

Region Gotland instämmer i utredningens konstaterande att arbetslivet behöver förlängas i takt med att medellivslängden ökar. För att säkra den generella välfärden och nivån på framtida pensioner så behöver sysselsättningen och antalet arbetade timmar öka och en högre pensionsålder skulle kunna leda till att fler äldre arbetar längre och rekryteringsbehovet på grund av pensionsavgångar kan minska. Införande av en riktålder för pension som tar hänsyn till medellivslängdens ökning kan vara ett sätt att förlänga arbetslivet.

Region Gotland vill lyfta fram följande synpunkter på förslaget:

Riktålder för pension

Region Gotland instämmer i utredningens förslag att införa en riktålder för pension som räknas upp med hänsyn till medellivslängdens utveckling. Vi ser det som ett led i att förändra människors inställning till när de vill ta ut sin pension. Vi kan också konstatera att arbetslivet behöver bli längre och att införa en riktålder för uttag av pension är ett sätt att förlänga det. En riktålder ger en bild av hur länge man behöver arbeta för att få en avsedd pensionsnivå.

Höjda åldersgränser för inkomstgrundande ålderspension

Region Gotland instämmer i utredningens i förslag att knyta åldersgränsen för vilken inkomstgrundande pension tidigast kan lämnas till riktåldern. Det finns dock en risk att flertalet tar ut sin pension vid den lägsta åldersgränsen och i och med det erhåller lägre pension som i sin tur innebär att samhällets trygghetssystem måste träda in.

Anpassningar av åldersgränser i övriga system

Region Gotland instämmer i förslagen om att anpassa åldersgränser i angränsande socialförsäkringssystem.

De flesta av regionens medarbetare är kvinnor och många arbetar inom vård och omsorg. Vi kan konstatera att kvinnorna har ett högre sjuktal och att sjukskrivningarna ökar med högre ålder. Ett förlängt arbetsliv innebär att regionens kostnader för sjukskrivningar och rehabiliteringar kan komma att öka. För att äldre medarbetare ska ha möjlighet att arbeta kvar inom vård- och omsorgsyrken krävs satsningar på arbetsmiljön och på förändrade arbetssätt.

Ett förlängt arbetsliv medför att möjligheten till karriärväxling, möjligheten att ställa om äldre medarbetare till ett annat arbete, måste öka och stödjaskrav system som underlättar omställningen. Risken finns annars att äldre medarbetare blir sjukskrivna och kostnaderna ökar för både regionen och samhället i övrigt.

Anpassningar till åldersgränser i övriga system

Region Gotland instämmer inte i utredningens förslag att knyta rätten att kvarstå i anställningen till riktåldern.

Region Gotland har tagit del av SKL's förslag till yttrande och instämmer i deras synpunkter angående LAS-åldern. SKL anser bland annat att framtida behov av höjning av LAS-åldern bör utvärderas noga. Den reella svårigheten för flera yrkesgrupper att idag orka arbeta till nuvarande pensionsålder och att tillräckliga övergångsregler behöver tillämpas i syfte att pensionssystemet ska ha ett mer jämlikt utfall.

Ekonomiska effekter

Region Gotland ser inte att statsbidragen till regionen kan komma att minska. För att trygga välfärden krävs ökade resurser till regionen på grund av de demografiska förändringarna som kommer att få stor påverkan på behovet av välfärdstjänster. Regionen behöver behålla de ökade skatteintäkterna för att bland annat kunna öka antalet anställda.

Region Gotland har även tagit del av SKL:s förslag till yttrande och instämmer i deras synpunkter och ställningstagande på utredningens förslag.

Regionstyrelsen

Eva Nypelius
ordförande

Peter Lindvall
regiondirektör